

Permaculture Association of Serbia
Udruženje Permakultura Srbije

www.permaculture.rs

zvonko.orsolic@permaculture.rs

Permakultura = Permanentna kultura (1)

Permanentna = Trajna = Održiva

Kultura	Ciceron: "cultura animi" (gajenje duše)
	Celokupno društveno nasledje grupe ljudi, tj. <u>naučeni obrasci</u> mišljenja, osećanja i delovanja i izrazi tih obrazaca u materijalnim objektima.
	= Civilizacija = Kompleksno društvo koje ima <u>državu, socijalnu hijerarhiju, sistem za pisanje i osećaj odvojenosti i dominacije nad prirodom.</u>

Savremena civilizacija/kultura nije održiva

Vodi ka problematičnoj budućnosti. Nebriga za planetu. Nebriga za ljude.

Permakultura je odgovor "malih ljudi" na put kojim ide savremena civilizacija.

Permakultura pokazuje da može i drugačije.

Permakultura: Projektovanje, Povezivanje (2)

Bil Molison:

Permakultura je sistem za projektovanje prostora nastanjenih ljudima, prostora koji su samoodrživi.

Zasnovana na saznanjima o tome kako da živimo održivo
prikupljenim iz celog sveta + domaća tradicionalna znanja + personalna iskustva

Tokom projektovanja se **povezuju** saznanja iz raznih oblasti ljudskog delovanja tako da se, na realnom prostoru na kome se radi projekat, dobiju samoodrživa rešenja.

Permakulturna etika (3)

Osnova permakulture su etički principi:

Briga za planetu

Briga za ljude

Briga za budućnost

Permakultura promoviše život **u skladu sa prirodom, a ne protiv prirode.**

To je put ka oporavku planete i put u bolju budućnost.

Permakulturna rešenja protiv suše, poplava i erozije (4)

- Velike suše, poplave i erozija obeležja su današnjeg vremena.
- Uobičajeno je mišljenje da se radi o surovim silama prirode koje ljudi ne mogu kontrolisati i da se sa posledicama moramo pomiriti.
- Stvarnost je da su moderne katastrofe najvećim delom posledica delovanja modernog čoveka i da promenom načina razmišljanja svih nas i planskim delovanjem u skladu sa takvim razmišljanjima možemo uticati pozitivno na većinu problema.
- Umesto pristupa karakterističnog za savremeno društvo, da padavine treba što pre sprovesti u kanalizaciju i vodotokove, pristup bi morao suštinski da se promeni.
- Sakupljanjem padavina možemo značajno uticati na smanjenje opasnosti pa time i štete od suša, poplava i erozije

Svaku kap vode sačuvati tamo gde je pala (5)

Cilj svakog čoveka bi trebalo da postane to da svaka kap vode koja padne na njegovo zemljište ili krov bude na neki način prikupljena na mestu gde je pala. Na taj način bi se postigli sledeći efekti:

1. zemljište bi dobilo dovoljnu količinu vode da biljke mogu dobro da napreduju i u vreme suša
2. izbegli bi se bujični vodotokovi koji donose poplave i razaranja
3. sprečilo bi se odnošenje najbogatijeg površinskog zemljišta u reke i mora i ogromna privredna šteta koja se time čini.

Rezultati primene ovih mera uvek su vidljivi lokalno, na nivou imanja.

Masovnom organizovanom primenom ovakvih mera mogu se rešavati problemi čitavih gradova, sela, regija i država.

Treba primenjivati samo one mere koje se smislene i bezbedne u lokalnim uslovima.

Permakulturni koncept za upravljanje vodom (6)

4S: Stop, Spread, Sink, Shade.

ZAUSTAVI	Stop	zaustavi vodu, spreči bujicu
RAZLIJ	Spread	razlij vodu da bi se lakše upila, mora biti predvdjeno gde
UPIJ	Sink	upij vodu u zemlju, potrebana je rastresita zemlja
ZASENČI	Shade	zasenči akumuliranu vodu kako bi ostala dostupna i u sušnoj sezoni, što onda smanjuje potrebe za vodom iz reka i bunara u sušnim periocima

Naglasak se stavlja na upijanje vode u zemlju, a ne na sakupljanje vode u jezerima i barama.

Ovo se u prirodi izvodi uz pomoć biljnog pokrivača i njegovog korenja koji zemlju čine rastresitom i poroznom. Ovo naročito efikasno obavlja drveće u šumama.

Kada ne postoje šume, niti sistemi za zadržavanje vode (7)

- Voda brzo otiče sa goleti i sa imanja na koja je pala, odnoseći plodno zemljište i praveći jaruge.
- Voda sa krovova, puteva i drugih vodonepropusnih površina sliva se u kanalizaciju ili niz ulice.
- Voda iz ogoljene prirode i voda sa imanja se susreću sa vodom iz naselja, praveći bujice koje se slivaju ka nizijama i gradovima, izazivajući nered.

Permakultura se zalaže: (8)

- za pošumljavanje grebenova i visokog zemljišta kako bi se sprečile bujice i erozija sa visokih delova reljefa
- da se oranje na zemljištu koje se ore, izvodi po konturama (izohipsama) kako bi se smanjila erozija i sprečio značajan odliv vode sa zemljišta
- da se uz pomoć zemljanih radova i sadnje drveća kreira fizička barijera ili zemljani pojas sa ciljem da uspori bujice u vreme poplava
- da zemljištu dizajnom dajemo svojstva prirodnog upijača vlage, kao što to priroda normalno radi
- mesta na kojima se višak vode može privremeno uskladištiti, bez štete po prirodu i ljude, kao što su jezera, bare i plavne livade (livade koje su uvek spremne da prihvate višak vode i na kojima ne može biti gradnje niti drugih vidova nenamenske upotrebe).
- ...

U Srbiji (9)

- Padavine su neravnomerno rasporedjene u toku godine.
Prosečno godišnje 550-1000mm.
- Tehnike prikupljanja padavina bi dale dobre efekte.
- Svaki pojedinac koji primenjuje ove tehnike imaće korist od toga.
- Srbija bi imala veliku korist kada bi se ove mere organizovano primenjivale na celoj teritoriji.

www.permaculture.rs

zvanko.orsolic@permaculture.rs
